نقش مطالعه تاریخ علم قرائات در ترسیم فضای قراء

پس برای مهم بودن بحث عرض می‌کنم؛ ما بحثی می‌کنیم که مثل حاج شیخ عبد الکریم این‌طور می‌فرمایند. ماشاالله ایشان هم در علمیت و هم در عقلانیت ملّا بودند. خیلی بالا هستند اما می‌گویند «من المعلوم». مثل ایشان که این را می‌گویند برایشان واضح و آشکار بوده. چرا چنین شده؟ چیزی که فضای سنگین بیان این اعزه را حل می‌کند، فقط نگاه کردن به تاریخ بحث قرائت است. راه بیافتیم و چراغ به دست بگیریم و این کتاب و آن کتاب را ببینیم. این عبارت و آن عبارت را ببینیم. این مؤلف و آن مؤلف را ببینیم. تاریخ را دقیق بررسی کنیم. اگر این کار را کردیم، بسیاری از فضاهای سنگین برطرف می‌شود. لذا یکی از جاهایی که می‌خواهیم مراجعه کنیم حدائق است. خب حدائق نقش مهمی در این فضایی که امروزه داریم، داشتند. حتی اینکه صاحب مفتاح الکرامه در صدر بحث فرمودند: «فالظاهر من کلام أکثر علمائنا و إجماعاتهم أنها متواترة إلیه صلی اللّٰه علیه و آله و سلم»، این اکثر، قبل از سید نعمت الله همه علماء بوده. پس چرا ایشان تعبیر به «اکثر» کرده‌اند؟ به‌خاطر اینکه سید نعمت الله فرموده‌اند «اصحابنا الاخباریین» می‌گویند که یکی است. بعد فرمودند همچنین سید بن طاووس، نجم الائمه رضی مخالفت کرده‌اند. این را سید نعمت الله فرمودند.

بعد از این دو بزرگوار وحید بهبهانی آمد. وحید بهبهانی این را چطور معنا کردند؟ تواتر به عصر معصومین الی اصحابها. ایشان هم شاگرد وحید بودند. ولذا در ذهن ایشان، سید و نجم الائمه و اصحابنا الاخباریین که سید نعمت الله فرمودند و مختار استادشان وحید پر رنگ شد. بنابراین در ذهن ایشان به این صورت شکل گرفت: «فالظاهر من کلام اکثر علمائنا». این چند مورد را هم ما بررسی کردیم؛ سید، نجم الائمه و استادشان وحید بهبهانی جدا جدا بررسی کنیم، این «اکثر» تبدیل به همه می‌شود. یعنی اولین کسی که تا به الآن بررسی کرده‌ایم و پیدا کردیم، مجلسی اول است. در کلام مجلسی اول این بحث شروع می‌شود.

استاد مجلسی اول که ایشان خیلی از استادشان نقل می‌کنند، شیخ بهائی هستند. رضوان‌الله‌علیه! نزد شیخ بهائی تواتر در مواد صاف است. عبارات ایشان در آن صفحه هست، نگاه کنید. یعنی این طرف برای شیخ بهائی قطعی است. همانی که حاج شیخ فرمودند «من المعلوم»، برای شیخ بهائی آن طرفش معلوم است. شما قبل از شیخ بهائی یک نفر پیدا کنید که در کتب او را به‌عنوان اینکه تواتر را قبول ندارند، مطرح می‌کنند.

از نجم الائمه و سید بن طاووس بحث کردیم، که یک فضای خاص خودش را داشت که بحمد الله فایل‌هایش هم موجود است. ولی فعلاً در این فضا «اکثر» هست یا نیست؟ کتاب صاحب حدائق سریع به دست‌ها آمد. رابطه ایشان هم با وحید در کربلا خیلی خوب بود. این رابطه بیرونی باعث تروج کتاب ایشان شد. کتاب حدائق هم کتاب بسیار عالی است. خوب و مغتنم است. هر طلبه‌ای کار کرده باشد، می‌داند که این حدائق چقدر می‌ارزد. رضوان‌الله‌علیه!

بازبینی #2
ایجاد شده 29 آوریل 2024 13:48:24 توسط ... .
به روزرسانی شده 4 ژوئن 2024 13:46:12 توسط ... .